

Vergaderjaar 2010–2011

32 565 VIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2010 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2010 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
mede namens de minister van Economische Zaken, Landbouw en
Innovatie
en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1.	Leeswijzer	2
2.	Het beleid	2
2.1	Overgang verantwoordelijkheid Kinderopvang	2
2.2	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
2.3	De beleidsartikelen	5
2.4	De niet-beleidsartikelen	28

1. Leeswijzer

Allereerst is de begrotingsstaat voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen. Hierin wordt inzicht gegeven in de financiële wijzigingen die op beleidsartikelniveau worden voorgesteld in de begroting voor het jaar 2010.

In paragraaf 2 «Het beleid» wordt de aansluiting gemaakt met de Najaarsnota 2010. In paragraaf 2.1 wordt allereerst een toelichting gegeven op de overgang van Kinderopvang van OCW naar SZW. Vervolgens worden in paragraaf 2.2 de belangrijkste begrotingsmutaties uit dit wetsvoorstel gespecificeerd en toegelicht. In paragraaf 2.3 en 2.4 wordt inzicht gegeven in de financiële mutaties op artikelniveau voor de beleidsartikelen respectievelijk de niet-beleidsartikelen.

Voor enkele beleidsterreinen van OCW is sprake van een overgang van verantwoordelijkheden naar een ander departement. In onderstaande tabel wordt weergegeven welke beleidsterreinen dit betreft.

Overzicht verantwoordelijke ministers

Art. Nr.	Art. Onderdeel	Omschrijving	Beleidsverantwoordelijke ministers
16	–	Onderzoek en wetenschappen	
16	01.	Onderzoekbestel	1
16	90.	Ontvangsten	1
24	–	Kinderopvang	
24	01.	Wet kinderopvang	Minister van SZW
24	02.	Subsidies	Minister van SZW
24	03.	Overige uitgaven	Minister van SZW
24	42.	Uitvoeringsorganisatie	Minister van SZW
24	90.	Belastingontvangsten	Minister van SZW
24	91.	Werkgeversbijdrage	Minister van SZW
24	92.	Overig relevante ontvangsten	Minister van SZW

¹ Van de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Kamerstuk 32 500 VIII, nr. 2) komen de onderwerpen inzake het innovatiebeleid over naar het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie: artikel 16, waar het TNO, MARIN, NLR en Deltares betreft. Ten aanzien van de medeverantwoordelijkheid van de ministers van OCW en EL&I voor het beleid met betrekking tot de KNAW en de NWO geldt dat de minister van EL&I het algemeen innovatiebeleid coördineert en doorzettingsmacht heeft.

Voor de overige artikelonderdelen op de OCW-begroting is de minister van OCW verantwoordelijk.

2. Het beleid

2.1 Overgang verantwoordelijkheid Kinderopvang

De verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein Kinderopvang is per 14 oktober jongstleden overgegaan van de minister van OCW naar de minister van SZW. Over de budgettaire verantwoordelijkheid gedurende de periode vanaf 14 oktober tot en met het einde van het begrotingsjaar 2010 zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. Het saldo van de tegenvaller van 65 miljoen en de meevaller van 13,9 miljoen op het artikel 24 Kinderopvang wordt gedekt door compensatie vanuit andere artikelen van de OCW-begroting;
2. Mee- en tegenvallers na de Najaarsnota op dit artikel zijn voor rekening en risico van de begroting van SZW. Bij de Slotwet 2010 zullen de eventuele saldi worden vastgesteld en bij Voorjaarsnota 2011 worden overgeboekt naar de begroting van SZW.

2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

In de 2e supplettoire begroting van OCW wordt een verdere uitwerking gegeven van de effecten van de besluiten van het kabinet over de Najaarsnota voor het begrotingshoofdstuk van OCW (VIII). Als gevolg hiervan wordt in de OCW-begroting in 2010 een uitgavenpeil van circa € 36,8 miljard geraamd. Het geraamde ontvangstenniveau is circa € 2,2 miljard.

In tabel 1 wordt de aansluiting getoond van de uitgaven en ontvangsten tussen de 1^e supplettoire begroting 2010 en de 2^e supplettoire begroting 2010. Een deel hiervan is al gepresenteerd in de Miljoenennota 2011 en de hiermee samenhangende OCW-begroting.

Tabel 1 Overzicht belangrijkste supplettoire mutaties 2010 (x € 1 miljoen)

	Artikel	Uitgaven	Ontvangsten
Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2010		36 542,2	2 047,9
Stand 1^e supplettoire begroting 2010 (Voorjaarsnota)		37 028,8	2 207,4
Belangrijkste mutaties:			
1 Ramingsbijstelling kinderopvang	24	115,0	
2 Ramingsbijstelling studiefinanciering, WTOS en Lesgeld	11, 12 en 13	- 117,3	- 2,7
3 OV-jaarkaart	11	125,9	
4 Overlopende verplichtingen	diversen	- 168,5	
5 Beelden voor de toekomst	14	25,0	
6 FES	diversen	- 44,6	- 44,6
7 Mee- en tegenvallers	diversen	- 58,5	30,6
8 Beleidsmatig overig	diversen	- 18,8	
9 Technisch	diversen	- 45,7	34,8
Stand 2^e supplettoire begroting 2010 (Najaarsnota)		36 841,3	2 225,5

Toelichting op de belangrijkste mutaties

1) Ramingsbijstelling kinderopvang

De extra uitgaven zijn grotendeels op het conto te schrijven van grotere aantallen kinderen in de opvang dan geraamd, zowel in de buitenschoolse opvang als in de dagopvang. Daarnaast zijn er hogere uitgaven dan geraamd bij de afrekening door de belastingdienst van in eerdere jaren al voorschot verstrekte toeslagen.

2) Ramingsbijstelling studiefinanciering, WTOS en Lesgeld

De ramingsbijstelling heeft meerdere oorzaken. Het aantal studerende met een aanvullende beurs blijft achter bij het geraamde aantal. Daarnaast zijn er minder omzettingen van prestatiebeurs (basisbeurs, aanvullende beurs, OV-kaart) in een gift dan geraamd. Verder zijn er meer ontvangsten dan geraamd. Voor de WTOS zijn er voor het nieuwe schooljaar (2010/2011) veel minder aanvragen dan geraamd. De doelgroep wordt nogmaals geattendeerd op het bestaan van de regeling en verwachting is dat een deel van deze aanvragen niet meer in 2010 maar in 2011 tot betaling zal komen.

3) OV-jaarkaart

Een deel van de verplichtingen voor de OV-studentenkaart 2011 wordt al in 2010 voldaan.

4) Overlopende verplichtingen

Op diverse artikelen zijn er verplichtingen die niet in 2010 tot uitgaven leiden (overlopende verplichtingen). De mutaties betreffen onder meer: minderjarige mbo-ers die volgend jaar met terugwerkende kracht een beroep kunnen doen op de WTOS, subsidie aan ROC's waar gastouders de benodigde diploma's hebben behaald en die pas in 2012 aan de desbetreffende ROC's zal worden uitgekeerd en middelen die nog reesteren voor de regeling Kenniswerkers waarbij R&D-medewerkers uit het bedrijfsleven tijdelijk worden gedetacheerd bij publieke kennisinstellingen ten behoeve van het behoud van onderzoekers / kenniswerkers voor Nederland.

5) Beelden voor de toekomst

Het project Beelden voor de Toekomst is onlangs geëvalueerd. De evaluatie wijst uit dat de terugverdienverplichting niet haalbaar is. Om het project te kunnen afbouwen op een manier die aan reeds aangegane verplichtingen voldoet, wordt incidenteel een bedrag van € 25,0 miljoen beschikbaar gesteld.

6) FES

In 2010 zijn voor twee projecten middelen toegevoegd aan de OCW-begroting. Voor het project VVE Versterk is in totaal € 34,8 miljoen toegevoegd voor de jaren 2010–2020, waarvan € 9,6 miljoen in 2010. Voor enkele projecten Maatschappelijke sectoren & ICT is voor 2010 in totaal € 0,5 miljoen toegevoegd. Daarnaast komt voor diverse projecten (waaronder BSIK, Beroepsonderwijs in bedrijf en Rendement en Excelentie) een deel van de FES-middelen niet in 2010 tot besteding. Het gaat in totaal om € 54,7 miljoen en deze middelen worden doorgeschoven naar 2011. De uitgaven- en ontvangstenraming van de FES-middelen wordt voor 2010 wordt per saldo met € 44,6 miljoen verlaagd.

7) Mee- en tegenvallers

Dit betreft een saldering van diverse mee- en tegenvallers.

8) Beleidsmatig overig

Dit betreft diverse beleidsmatige mutaties in 2010 ter (gedeeltelijke) dekking van enkele, voor OCW specifieke problemen zoals de leerlingenontwikkeling en het afbouwen van het project Beelden voor de toekomst.

9) Technisch

Het betreft desalderingen van uitgaven met ontvangsten en overboeken met andere departementen.

2.3 De beleidsartikelen

Artikel 1. Primair onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	9 459 204	9 511 789	- 46 835	9 464 954
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	9 460 420	9 513 005	- 46 835	9 466 170
Programma-uitgaven	9 455 659	9 507 996	- 46 835	9 461 161
<i>Leerlingen volgen onderwijs op voldoende toegeruste scholen voor primair onderwijs</i>	<i>8 980 140</i>	<i>9 134 920</i>	<i>- 6 185</i>	<i>9 128 735</i>
• Personele bekostiging	7 712 843	7 843 426	1 180	7 844 606
• Materiële bekostiging	1 146 968	1 146 691	- 3 774	1 142 917
• Verbeteren binnenmilieu	79 647	105 388	312	105 700
• Onderwijspersoneelsbeleid	4 427	4 427	- 860	3 567
• Invoering persoonsgebonden nummer	2 000	1 833	- 830	1 003
• Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	10 000	10 208	- 2 462	7 746
• Aanpak (zeer) zwakke scholen	2 400	1 800	196	1 996
• Overig	21 855	21 146	53	21 199
<i>Leerlingen volgen onderwijs van hoge kwaliteit</i>	<i>65 234</i>	<i>65 377</i>	<i>- 2 773</i>	<i>62 604</i>
• Verbeteren van taal- en rekenopbrengsten	31 150	31 814	- 3 342	28 472
• Excellentie en talentontwikkeling	3 095	3 127	668	3 795
• Verbreding techniek in het basisonderwijs	4 955	4 955	- 50	4 905
• Cultuur en school	18 483	18 483	0	18 483
• Overig	7 551	6 999	- 49	6 950
<i>Leerlingen kunnen zonder drempels het primair onderwijs volgen dat het beste past bij hun talenten en specifieke behoeften</i>	<i>259 415</i>	<i>255 089</i>	<i>- 30 413</i>	<i>224 676</i>
• Passend onderwijs en LGF	93 726	95 944	- 22 695	73 249
• Onderwijssachterstandenbeleid GOA/OAB, VVE en schakelklassen	111 469	104 464	- 2 981	101 483
• Segregatie	1 830	1 830	- 982	848
• Onderwijsvoorzieningen voor jonggehandicapten	22 204	22 204	- 2 900	19 304
• Veiligheid op school	22 928	23 318	- 800	22 518
• Overig	7 258	7 329	- 55	7 274
<i>Leerlingen krijgen een beter aanbod van aansluitende voorzieningen in en om de school</i>	<i>11 072</i>	<i>7 882</i>	<i>- 5 731</i>	<i>2 151</i>
• Brede scholen	11 047	7 857	- 6 231	1 626
• Dagarrangementen en combinatiefuncties	0	0	500	500
• Tussenschoolse opvang	0	0	0	0
• Overig	25	25	0	25
<i>Voorcalculatorische uitdelingen</i>	<i>95 152</i>	<i>- 971</i>	<i>971</i>	<i>0</i>
<i>Programmamakosten overig</i>	<i>44 646</i>	<i>45 699</i>	<i>- 2 703</i>	<i>42 996</i>
• Uitvoeringsorganisatie DUO	33 771	33 724	- 3 108	30 616
• Overig	10 875	11 975	405	12 380
Apparaatsuitgaven	4 761	5 009	0	5 009
Ontvangsten	5 936	7 936	36 977	44 913

NB. Verschillen in de optelling worden veroorzaakt door afrondingsverschillen

Toelichting mutaties

Voor artikel 1 (Primair onderwijs) is er per saldo sprake van een daling van de uitgaven met € 46,8 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010. Voor + € 1,5 miljoen betreffen het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 48,3 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn met € 37,0 miljoen gestegen. Voor € 10,4 miljoen betreffen het technische mutaties. Als gevolg van autonome mutaties zijn de ontvangsten met € 26,6 miljoen gestegen.

Toelichting per operationele doelstelling

Leerlingen volgen onderwijs op voldoende toegeruste scholen voor primair onderwijs

Personele bekostiging

Het budget voor personele bekostiging wordt per saldo met € 1,2 miljoen verhoogd. Dit betreft ondermeer het overboeken van € 15 miljoen uit het budget passend onderwijs naar de personele bekostiging, waaronder ook de bekostiging van scholen voor zorgleerlingen valt. Er treedt daarnaast een meevaller op van € 14 miljoen als gevolg van meer ontvangsten vangnet zwangerschapsverlof. Een deel van deze meevaller (€ 7,3 miljoen) wordt doorgeschoven naar 2011 ter dekking van de verwachte overschrijding op de kosten voor zorgleerlingen.

Materiële bekostiging

Op de materiële bekostiging doet zich een daling voor van € 3,8 miljoen. Belangrijke componenten daarvan zijn € 1,8 miljoen in verband met opgelegde sancties, een onderuitputting op de reguliere bekostiging van circa € 0,4 miljoen en een bijdrage aan de huisvesting van scholen op de BES-eilanden van circa € 0,9 miljoen afkomstig uit een meevaller op de groeiregeling basisonderwijs. In totaal wordt uit het materiële artikel € 2 miljoen bijgedragen aan de huisvesting voor scholen op de BES-eilanden.

Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs

De uitgaven voor het gesubsidieerde godsdienstonderwijs en humanistische vorming in 2010 zijn circa € 2,5 miljoen lager dan geraamd. Er is nog sprake van opbouw van activiteiten, zodat niet het hele budget van € 10 miljoen in 2010 nodig is.

Leerlingen volgen onderwijs van hoge kwaliteit

Verbeteren van taal- en rekenopbrengsten

In totaal wordt dit budget met € 3,3 miljoen verlaagd. Het gaat hierbij om een bedrag van circa € 1,6 miljoen dat niet in 2010 tot betaling is gekomen voor o.a. het project opbrengst gericht werken, het project alle scholen in beweging en het project scholen voor morgen. Verder is er sprake van minder aanspraak op de voorziening kwaliteitsagenda ter grootte van circa € 1 miljoen.

Leerlingen kunnen zonder drempels het primair onderwijs volgen dat het beste past bij hun talenten en specifieke behoeften

Passend Onderwijs

In totaal wordt dit budget met € 22,7 miljoen verlaagd. Dit betreft onder andere de bovengenoemde overboeking van € 15 miljoen naar de personele bekostiging 2010. De resterende € 7,7 miljoen wordt in 2010 niet uitgegeven maar in de eindejaarsmarge meegenomen. Verder hebben nog een aantal technische overboekingen plaatsgevonden van circa € 3 miljoen.

Onderwijsachterstanden

Per saldo wordt dit budget verlaagd met € 3,0 miljoen. De belangrijkste mutaties zijn: Vanuit het FES is een bedrag van € 9,6 miljoen toegevoegd voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Daarnaast wordt € 6,6 miljoen van dit budget ingezet ter dekking van de problematiek kinder-

opvang. Tot slot is het budget onderwijsachterstanden voor de bijzondere bekostiging in 2010 met € 3,2 miljoen verlaagd. Dit bedrag wordt meegenomen in de eindejaarmarge.

Onderwijsvoorziening jonggehandicapten

De realisatie op dit budget valt lager uit dan geraamd, hierdoor valt € 2,9 miljoen vrij.

Leerlingen krijgen een beter aanbod van aansluitende voorzieningen in en om de school

Brede school

Het budget voor brede scholen wordt per saldo verlaagd met € 6,2 miljoen. Deze verlaging betreft onder andere een overboeking aan het Gemeentefonds van € 3,6 miljoen ten behoeve van de realisatie van combinatiefuncties in brede scholen. Daarnaast valt er € 2 miljoen vrij op dit budget en is het budget met € 0,4 miljoen verhoogd als gevolg van technische overboekingen.

Overige programmakosten

Het totale budget uitvoeringskosten wordt verlaagd met € 2,7 miljoen. Dit komt onder andere doordat de uitvoeringskosten voor de stimuleringsmaatregelen in het kader van Onderhoud en bouw scholen € 1,3 miljoen lager zijn dan geraamd. Deze worden nu als (extra) programmakosten via de regeling uitbetaald aan gemeenten voor onderhoud en bouw van scholen. Daarnaast zijn de uitvoeringskosten voor DUO anders verdeeld over de beleidsartikelen, waarbij het aandeel van beleidsterrein 1 lager is geworden met € 1,3 miljoen.

Toelichting ontvangsten mutaties

Eind 2009 heeft de eindafrekening plaatsgevonden van de Regeling OCW dagarrangementen en combinatiefuncties (2006–2009). Een deel daarvan wordt afgewikkeld in 2010. Daaruit vloeit € 6 miljoen aan ontvangsten van gemeenten voort.

Hiernaast vallen de ontvangsten € 19 miljoen hoger uit. Dit komt onder andere doordat een bedrag van € 7 miljoen is ontvangen van de WEC-raad in verband met de afrekening van het project Op de Rails over de periode 2006–2009; daarnaast is circa € 10 miljoen ontvangen van schoolbesturen door verrekeningen van ten onrechte betaalde bekostiging op basis van jaarverslagen en op grond van de Regeling in mindering brengen uitkeringen. Verder is € 9,6 miljoen aan FES-middelen ontvangen voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

Artikel 3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e supplettoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e supplettoire begroting 2010	Stand 2 ^e supplettoire begroting 2010
Verplichtingen	6 838 245	6 939 930	- 11 314	6 928 616
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	6 869 680	6 971 365	- 10 114	6 961 251
Programma-uitgaven	6 864 957	6 966 476	- 16 484	6 949 992

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
<i>Leerlingen volgen onderwijs op voldoende toegeruste scholen voor voortgezet onderwijs</i>	6 707 743	6 797 395	- 18 812	6 778 583
• Personele en materiële bekostiging	6 553 181	6 633 675	- 10 102	6 623 573
• Investerings in energiebesparing en een beter binnenmilieu	40 900	50 900	0	50 900
• Actieprogramma «Onderwijs bewijs» (FES)	9 153	3 762	- 239	3 523
• Onderwijsverzorging	53 160	53 160	- 1 751	51 409
• Projecten	19 164	19 089	- 3 100	15 989
• Belangenbeht.dienstverl. ICT (po, vo, be)	32 185	36 809	- 3 620	33 189
<i>Leerlingen volgen voortgezet onderwijs van hoge kwaliteit</i>	64 035	64 159	- 54	64 105
• Kwaliteitsprojecten via VO-Raad	3 550	3 482	0	3 482
• Kwaliteitsbeleid voortgezet onderwijs	60 485	60 677	- 54	60 623
<i>Leerlingen ervaren een goede aansluiting tussen onderwijsfasen in hun doorlopende leerlijn</i>	4 531	15 980	0	15 980
• Experimenten vmbo-mbo2	4 531	15 980	0	15 980
<i>Leerlingen krijgen een beter leeraanbod gericht op sociale en maatschappelijke vaardigheden</i>	66 180	66 164	- 520	65 644
• Maatschappelijke stage	66 180	66 164	- 520	65 644
<i>Programmakosten-overig</i>	22 468	22 778	2 902	25 680
• Uitvoeringsorganisatie DUO	22 468	22 778	2 902	25 680
Apparaatsuitgaven	4 723	4 889	6 370	11 259
Ontvangsten	62 144	63 760	- 4 269	59 491

Toelichting mutaties

Voor artikel 3 (Voortgezet onderwijs) is sprake van een daling van de uitgaven met € 10,1 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletore wet 2010. Voor - € 6,3 miljoen betreft het technische mutaties. Het gaat om desalderingen van FES-middelen (- € 8,3 miljoen) en in- en externe overboekingen (€ 2,0 miljoen). Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 3,8 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn met € 4,3 miljoen gedaald. Voor - € 8,3 miljoen betreft het technische mutaties in verband met desalderingen van FES-middelen. Als gevolg van autonome mutaties zijn de ontvangsten met € 4,0 miljoen gestegen.

Toelichting per operationele doelstelling van de belangrijkste mutaties

Leerlingen volgen onderwijs op voldoende toegeruste scholen voor voortgezet onderwijs

- Een bijstelling van - € 3,0 miljoen in verband met minder uitgaven voor projecten in het voortgezet onderwijs.
- Desalderingen van FES-middelen voor een bedrag van - € 8,3 miljoen.
- Daarnaast is er sprake van een overheveling van middelen ad. € 6,2 miljoen van deze operationele doelstelling naar de «*apparaatsuitgaven voortgezet onderwijs*» in verband met de overheveling van de middelen voor het College van Examen.

Toelichting ontvangsten mutaties

Dit betreft extra ontvangsten als gevolg van terugvorderingen naar aanleiding van het jaarverslag 2009 van de Stichting Kennisnet en naar aanleiding van de controle op aanvragen in het kader van de regeling praktijkgerichte leeromgeving vmbo/pro.

Artikel 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	3 435 522	3 515 330	- 75 017	3 440 313
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	3 598 050	3 591 929	- 78 097	3 513 832
Programma-uitgaven	3 594 220	3 587 897	- 78 008	3 509 889
<i>Deelnemers volgen beroepsonderwijs en volwasseneneducatie in voldoende toegeruste instellingen</i>	<i>3 016 313</i>	<i>2 984 672</i>	<i>- 35 670</i>	<i>2 949 002</i>
• Bekostiging roc's/overige regelingen	2 896 595	2 864 011	- 10 579	2 853 432
• Korting 2e teldatum (coalitieakkoord)	-36 090	-36 090	0	- 36 090
• Bekostiging kbb's	105 521	105 521	50	105 571
• School-ex programma	7 000	7 515	- 1 400	6 115
• Competentiegerichte kwalificatiestructuur	21 626	21 626	- 18 026	3 600
• Overig	21 661	22 089	- 5 715	16 374
<i>Deelnemers volgen beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van hoge kwaliteit in innovatieve instellingen en via hoogwaardige stageplekken</i>	<i>180 123</i>	<i>173 879</i>	<i>- 9 005</i>	<i>164 874</i>
• Taal en rekenen	62 099	62 099	- 2 363	59 736
• Innovatiearrangement	20 000	10 000	0	10 000
• Innovatiebox	43 138	43 138	0	43 138
• Regeling stagebox	35 000	35 000	0	35 000
• Stage en leerbaanoffensief Kenniscentra	13 000	13 000	0	13 000
• Netwerkscholen (FES)	4 404	4 500	- 4 500	0
• Overig	2 482	6 142	- 2 142	4 000
<i>Deelnemers kunnen zonder drempels beroepsonderwijs en volwasseneneducatie volgen dat het best past bij hun talenten en specifieke behoeften</i>	<i>237 178</i>	<i>251 492</i>	<i>- 17 459</i>	<i>234 033</i>
• Leerlinggebonden financiering (LGF)	31 114	38 714	- 6 749	31 965
• Educatie	150 433	150 433	0	150 433
• Aanvalsplan Laaggeletterdheid	4 000	4 101	134	4 235
• Leven Lang Leren en EVC	23 918	29 905	- 4 000	25 905
• Schoolmaatschappelijk werk	15 000	15 000	0	15 000
• Overig	12 713	13 339	- 6 844	6 495
<i>Er vallen minder leerlingen gedurende hun schoolloopbaan voortijdig uit het onderwijs</i>	<i>149 931</i>	<i>166 941</i>	<i>- 19 966</i>	<i>146 975</i>
• RMC's/GSB	53 377	31 471	0	31 471
• Convenanten met RMC-regio's	34 080	39 760	- 2 095	37 665
• Programmagelden regio's	22 870	22 870	- 5	22 865
• Aanvullende vergoeding experimenten vmbo-mbo	7 200	7 400	- 2 316	5 084
• Verbetering melding verzuim	2 000	2 000	- 2 000	0
• Plusvoorziening «overbelaste jongeren»	15 000	47 918	- 194	47 724
• Overig	15 404	15 522	- 13 356	2 166
<i>Programmakosten-overig</i>	<i>10 675</i>	<i>10 913</i>	<i>4 092</i>	<i>15 005</i>
• Uitvoeringsorganisatie DUO	10 675	10 913	4 092	15 005
Apparaatsuitgaven	3 830	4 032	- 89	3 943
Ontvangsten	7 404	12 003	4 200	16 203

Toelichting mutaties

Voor artikel 4 (Beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie) is sprake van een daling van de uitgaven met € 78,1 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire wet 2010.

Voor de daling van € 0,6 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 77,5 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn met € 4,2 miljoen gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door technische mutaties.

Toelichting per operationele doelstelling

Deelnemers volgen beroepsonderwijs en volwasseneneducatie in voldoende toegeruste instellingen

De verlaging van € 35,7 miljoen van deze operationele doelstelling betreft met name:

- Van de gastouders die in 2010 gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om met een subsidie van de overheid aan de kwalificatie-eis te voldoen, heeft een deel dit gedaan via het behalen van één van de daarvoor benoemde diploma's in het beroepsonderwijs. De subsidie komt wegens de t-2 bekostiging niet in 2010 tot betaling aan het desbetreffende ROC. In de begroting 2011 is hiervoor € 6,5 miljoen van 2010 naar 2012 doorgeschoven. Daarnaast wordt hiervoor € 6,5 miljoen gereserveerd via de eindejaarsmarge.
- de einddeclaraties van de subsidies voor versterking van de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) en de bestrijding van vroegtijdig schoolverlaters (vsv) verstrekt door het Europees Structuur Fonds zijn in 2010 niet op tijd ontvangen. De behandeling van de einddeclaraties en betaling hiervan vindt in 2011 plaats. Hiervoor wordt een bedrag van € 12,9 miljoen via de eindejaarsmarge gereserveerd.
- Een verlaging van het budget met € 3,7 miljoen in 2010. Bij onderwijsinstellingen is vanwege het niet naleven van de 850 urennorm voor gegeven onderwijstijd geld ingehouden. Omdat de instellingen een mogelijkheid tot bezwaar en beroep hebben, zullen deze gelden mogelijkerwijs terugbetaald moeten worden. Daarom worden deze middelen in de eindejaarsmarge meegenomen.
- een overboeking van € 6,4 miljoen naar het artikel 11 (studiefinanciering) vanwege het school exit en extension programma. Het betreft het SF-effect van de extra instroom in het mbo veroorzaakt door het school-ex programma over de eerste 5 maanden van het schooljaar 2010–2011.
- een overboeking naar LNV voor de opvang van conjunctuureffecten op de deelnemersaantallen in het mbo (€ 3,6 miljoen).
- een vrijval van € 1,4 miljoen op de regeling van het school Ex programma. Dit ter dekking van de ocw-problematiek in verband met de leerlingenramingen.
- een overboeking van € 3 miljoen naar het artikel 3 (voortgezet onderwijs) voor het budget van Sport en Beweging.

Tot slot is € 18 miljoen voor de competentiegerichte kwalificatiestructuur structureel aan de bekostiging van de mbo-instellingen toegevoegd.

Deelnemers volgen beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van hoge kwaliteit in innovatieve instellingen en via hoogwaardige stageplekken

Deze operationele doelstelling wordt verlaagd met € 9 miljoen.

- de verlaging wordt grotendeels veroorzaakt door de kasschuif in de FES-middelen voor beroepsonderwijs in bedrijf (€ 4,5 miljoen). Het project voor de netwerkschool start niet in 2010 maar 2011.
- daarnaast wordt er € 1,4 miljoen overgeboekt naar het artikel 3 (voorgezet onderwijs) voor onder andere de ontwikkeling van software voor digitale examens en de implementatie van examens taal en rekenen.

Deelnemers kunnen zonder drempels beroepsonderwijs en volwasseneneducatie volgen dat het best past bij hun talenten en specifieke behoeften

De verlaging van deze operationele doelstelling met € 17,5 miljoen wordt vooral veroorzaakt door:

- Een neerwaartse bijstelling van het budget voor leerlinggebonden financiering met € 6,7 miljoen.
- Een overboeking van € 4,0 miljoen naar het artikel 8 (internationaal beleid) ten behoeve van de onderwijshuisvesting op de BES.
- Een verlaging van het budget voor 2010 voor diverse projecten van in totaal € 4,9 miljoen, wegens uitstel van en vertraging bij diverse projecten, waaronder het communicatietraject Competentiegerichte kwalificatiestructuur (CKS) en het onderzoek naar de tevredenheid bij het bedrijfsleven. Deze middelen worden meegenomen in de eindejaarsmarge.

Er vallen minder leerlingen gedurende hun schoolloopbaan voortijdig uit het onderwijs

De verlaging van deze operationele doelstelling van € 20 miljoen is onder andere het saldo van:

- Een overboeking van de middelen voor digitaal verzuimloket van € 1,7 miljoen naar het budget van DUO voor de uitvoering van de activiteiten.
- Een verlaging van het budget met € 14,2 miljoen voor verplichtingen voortkomend uit de vsv-convenanten die niet in 2010 tot betaling zijn gekomen. Deze middelen worden in de eindejaarsmarge meegenomen.
- Een verlaging van het budget met € 10,1 miljoen door het niet herinvesteren van terugbetaalde prestatiesubsidies voor het tegengaan van voortijdig schoolverlaten. Deze terugbetaling vindt plaats als instellingen de beoogde reductie in het aantal voortijdig schoolverlaters niet realiseren (€ 6,2 miljoen). Deze middelen zijn ingezet ter dekking van de problematiek kinderopvang.

Programmakosten-overig

De verhoging van het budget voor de uitvoeringsorganisatie DUO van € 4,1 miljoen wordt onder andere veroorzaakt door de toevoeging van middelen voor diverse projecten, waaronder het digitaal verzuimloket (€ 1,7 miljoen) en het programma «invoering GBA en BSN» (€ 1,5 miljoen). Het programma «invoering GBA en BSN» beoogt voor de uitvoeringsorganisatie DUO om voor alle onderwijssectoren aan twee wetten de verplichtingen in te lossen: de invoering van het burgerservice-nummer en het verplicht gebruik van GBA als basisregistratie.

Toelichting ontvangsten mutaties

De ontvangsten betreffen voornamelijk de FES-middelen en verschillende afrekeningen (vsv-terugontvangsten, project leren en werken, afrekeningen jaarrekeningen en subsidies). Dit gehele palet aan verschillende afrekeningen cumuleert tot € 4,2 miljoen meeropbrengsten.

Artikel 5 Technocentra

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	9 998	9 991	0	9 991
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	9 998	9 991	0	9 991
Programma-uitgaven	9 998	9 991	0	9 991
• Basissubsidie	7 000	7 000	0	7 000
• Speerpuntsubsidie	2 698	2 691	0	2 691
• Overig	300	300	0	300
Ontvangsten	9 632	9 592	0	9 592

Toelichting mutaties

Voor artikel 5 (Technocentra) zijn er geen wijzigingen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010.

Artikel 6. Hoger beroepsonderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	2 426 775	2 705 530	42 494	2 748 024
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	2 397 538	2 506 198	- 12 151	2 494 047
Programma-uitgaven	2 391 712	2 500 187	- 12 116	2 488 071
<i>Studenten volgen onderwijs, en (wetenschappelijk) personeel doet onderzoek, in voldoende toegeruste instellingen voor hoger onderwijs</i>	<i>2 219 638</i>	<i>2 329 893</i>	<i>532</i>	<i>2 330 425</i>
• Reguliere bekostiging (lumpsum)	2 219 638	2 329 893	532	2 330 425
<i>Binnen- en buitenlandse studenten volgen hoger onderwijs, en (wetenschappelijk) personeel doet onderzoek, van hoge en excellente kwaliteit</i>	<i>5 474</i>	<i>5 474</i>	<i>0</i>	<i>5 474</i>
• Kwaliteitsverbetering docenten (lumpsum)	5 474	5 474	0	5 474
• Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlandse studenten	0	0	0	0
<i>Studenten volgen zonder drempels het hoger onderwijs dat het best past bij hun talenten en specifieke behoeften, en worden gestimuleerd om hun opleiding succesvol af te ronden</i>	<i>50 164</i>	<i>50 164</i>	<i>0</i>	<i>50 164</i>
• Minder uitval en kwaliteitsimpuls (lumpsum)	34 867	34 867	0	34 867

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
• Verhogen studierendement Nederlandse studenten met niet westerse allochtone studenten (lumpsum)	12 797	12 797	0	12 797
• Studiekeuze informatie voor het hoger onderwijs	2 400	2 400	0	2 400
• Erkenning van verworven competenties	0	0	0	0
• Emancipatie	100	100	0	100
<i>De samenleving (bedrijven en maatschappelijke organisaties) benut optimaal de kennis van het hoger onderwijs en onderzoek en vice versa</i>	<i>102 050</i>	<i>100 050</i>	<i>-14 290</i>	<i>85 760</i>
• Praktijkgericht onderzoek (Raak)	16 300	16 300	2 583	18 883
• Praktijkgericht onderzoek (lectoren en kenniskringen)	7 823	7 823		7 823
• Ondernemerschap	7 500	7 500	- 7 500	0
• Nieuwe hbo-masteropleidingen	10 452	10 452	- 9 373	1 079
• Deltaplan bèta/techniek	55 500	55 500	0	55 500
• FES: Investeringsagenda bèta en techniek hoger onderwijs	4 475	2 475	0	2 475
<i>Programmakosten-overig</i>	<i>14 386</i>	<i>14 606</i>	<i>1 642</i>	<i>16 248</i>
• Uitvoeringsorganisatie DUO	14 386	14 606	1 642	16 248
Apparaatsuitgaven	5 826	6 011	- 35	5 976
Ontvangsten	4 492	2 492	0	2 492

Toelichting mutaties

Voor artikel 6 (Hoger beroepsonderwijs) is sprake van een daling van de uitgaven met € 12,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2010. Voor + € 2,8 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 14,9 miljoen verlaagd.

De ontvangsten zijn niet gewijzigd.

Toelichting per operationele doelstelling

De samenleving (bedrijven en maatschappelijke organisaties) benut optimaal de kennis van het hoger onderwijs en onderzoek en vice versa

De verlaging van € 14,3 miljoen op deze operationele doelstelling is met name het gevolg van:

- De middelen voor nieuwe hbo-masteropleidingen zijn niet besteed (- € 8,4 miljoen). Deze middelen zijn ingezet ter dekking van de leerlingontwikkeling;
- De toevoeging van de middelen voor het programma RAAK-internationaal (+ € 2,6 miljoen); deze waren geraamd op artikel 7, en
- De verlaging in 2010 van de middelen voor onderwijs en ondernemerschap (- € 7,0 miljoen). De middelen worden in een gewijzigd kasritme beschikbaar gesteld.

Artikel 7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	3 890 901	3 954 246	- 21 149	3 933 097
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	3 809 083	3 837 533	- 14 400	3 823 133
Programma-uitgaven	3 809 083	3 837 533	- 14 400	3 823 133
<i>Studenten volgen onderwijs, en (wetenschappelijk) personeel doet onderzoek, in voldoende toegeruste instellingen voor hoger onderwijs</i>	<i>3 740 412</i>	<i>3 767 592</i>	<i>- 5 663</i>	<i>3 761 929</i>
• Reguliere bekostiging (lumpsum)	3 714 826	3 742 006	- 1 663	3 740 343
• Geesteswetenschappen	10 660	10 660	- 4 000	6 660
• Alfa/Gamma-onderzoek	14 926	14 926	0	14 926
<i>Binnen- en buitenlandse studenten volgen hoger onderwijs, en (wetenschappelijk) personeel doet onderzoek, van hoge en excellente kwaliteit</i>	<i>47 268</i>	<i>48 538</i>	<i>- 8 737</i>	<i>39 801</i>
• Kwaliteitsverbetering docenten (lumpsum)	5 414	5 414	0	5 414
• Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlands talent (HSP)	10 331	10 331	0	10 331
• Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlands talent: FES (Sirius Programma)	10 320	11 590	- 4 154	7 436
• Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlands talent (Sirius Programma)	4 000	4 000	0	4 000
• Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlands talent (kwaliteit en bekostiging)	2 000	2 000	- 2 000	0
• Nederlandse Instituten in het Buitenland (NIB's), Netherlands Education Support Offices (NESO's), Beeldmerk	6 816	6 816	0	6 816
• Internationaliseringsagenda	5 500	5 500	- 2 583	2 917
• Noodfonds voor internationale hulpacties	1 000	1 000	0	1 000
• Internationale samenwerking en beurzenprogramma's	1 887	1 887	0	1 887
<i>Studenten volgen zonder drempels het hoger onderwijs dat het best past bij hun talenten en specifieke behoeften, en worden gestimuleerd om hun opleiding succesvol af te ronden</i>	<i>15 337</i>	<i>15 337</i>	<i>0</i>	<i>15 337</i>
• Minder uitval en kwaliteitsimpuls (lumpsum)	15 337	15 337	0	15 337
• Verhogen studierendement Nederlandse studenten met niet westerse allochtone studenten	0	0	0	0
• Verhoging deelname studenten met een handicap	0	0	0	0
<i>De samenleving (bedrijven en maatschappelijke organisaties) benut optimaal de kennis van het hoger onderwijs en vice versa</i>	<i>6 066</i>	<i>6 066</i>	<i>0</i>	<i>6 066</i>
• 3 TU's samenwerking: FES	6 066	6 066	0	6 066
• 3 TU's samenwerking	0	0	0	0
• Sectorplan Natuur- en scheikunde	0	0	0	0
Ontvangsten	16 402	17 672	- 4 154	13 518

Toelichting mutaties

Voor artikel 7 (wetenschappelijk onderwijs) is sprake van een daling van de uitgaven met € 14,4 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010.

Voor - € 10,8 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 3,6 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn met € 4,2 miljoen gedaald. Het betreft hier technische mutaties.

Toelichting per operationele doelstelling

Studenten volgen onderwijs, en (wetenschappelijk) personeel doet onderzoek, in voldoende toegeruste instellingen voor hoger onderwijs

De mutatie van – € 4,0 miljoen betreft een overboeking naar artikel 16 «Onderzoek en wetenschapsbeleid» en heeft betrekking op een via NWO beschikbaar te stellen bijdrage voor het programma «Promoties in de Geesteswetenschappen» waarmee uitvoering wordt gegeven aan een van de aanbevelingen uit het rapport «Duurzame Geesteswetenschappen».

Binnen- en buitenlandse studenten volgen hoger onderwijs, en (wetenschappelijk) personeel doet onderzoek, van hoge en excellente kwaliteit

Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlands talent: FES (Sirius Programma): Gelet op de startdatum en looptijd van de nog in 2010 goed te keuren projecten is de raming met – € 4 154 000,- aangepast.

Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlands talent (kwaliteit en bekostiging): De middelen ad € 2,0 miljoen die waren geraamd in het kader van de koppeling van kwaliteit en bekostiging worden niet toegevoegd aan de rijksbijdrage van de universiteiten maar ingezet voor de dekking van de stijging van het aantal studenten.

Internationaliseringsagenda: De mutatie van – € 2,6 miljoen betreft een overboeking naar artikel 6 «Hoger beroepsonderwijs», heeft betrekking op de uitvoering van de Internationaliseringsagenda «Het Grenzeloze Goed (Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 288, nr. 44) en wordt aangewend voor het programma RAAK (Regionale Aandacht en Actie voor Kenniscirculatie) internationaal.

Toelichting ontvangsten mutaties

Voor een toelichting op deze mutatie wordt verwezen naar die bij «Excellentie in onderwijs: binnen- en buitenlands talent: FES (Sirius Programma)».

Artikel 8. Internationaal Beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	22 734	21 938	– 5 429	16 509
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	26 317	29 395	– 5 429	23 966
Programma-uitgaven	23 434	26 534	– 5 400	21 134
<i>Stimuleren van internationalisering, grensoverschrijdende mobiliteit en institutionele samenwerking teneinde de internationale competenties van lerenden, docenten, kunstenaars en wetenschappers te vergroten</i>	<i>10 596</i>	<i>10 594</i>	<i>0</i>	<i>10 594</i>
• Mobiliteitsprogramma's	7 767	7 757	0	7 757
• Bilaterale samenwerking met andere landen	2 829	2 837	0	2 837
<i>In internationaal verband waarbinnen van de OCW-belangen en benutten van internationale kennis voor de kwaliteit van nationaal beleid</i>	<i>6 208</i>	<i>6 310</i>	<i>0</i>	<i>6 310</i>

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
• OCW-vertegenwoordiging in het buitenland	2 100	2 100	0	2 100
• Participeren in multilaterale organisaties	3 455	3 428	0	3 428
• Stimuleren van internationale uitwisseling van kennis en cultuur, beleidsonderzoek en benchmarking	653	782	0	782
<i>Het integreren van de BES-eilanden in Nederland voor wat betreft de OCW – beleidsterreinen en het onderhouden van de relaties met de andere landen in het Koninkrijk</i>	6 630	9 630	- 5 400	4 230
• Verbetering van het onderwijs op de BES-eilanden	5 680	8 680	- 5 400	3 280
• Studiefinanciering Nederlandse Antillen en Aruba	950	950	0	950
Apparaatsuitgaven	2 883	2 861	- 29	2 832
Ontvangsten	99	99	0	99

Toelichting mutaties

Voor artikel 8 (Internationaal beleid) is sprake van een daling van de uitgaven met € 5,4 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010. Voor + € 7,5 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 12,9 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn niet gewijzigd.

Toelichting per operationele doelstelling

Bij de mutaties gaat het om een verlaging van dit artikel met totaal € 5,4 miljoen. Het betreft hier voornamelijk de operationele doelstelling voor de BES-eilanden.

De mutaties die hieraan ten grondslag ligt is:

Een verhoging met een bedrag van € 7,5 miljoen. Het betreft hier een drietal overboekingen vanuit artikel 1 «Primair onderwijs» (€ 2 miljoen), van artikel 3 «Voortgezet onderwijs» (€ 1,5 miljoen) en van artikel 4 «Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie (€ 4 miljoen) naar dit artikel, ter dekking van de verbetering van de onderwijshuisvesting op de BES-eilanden (€ 6 miljoen) en € 1,5 miljoen voor het dossier Leerwerktrajecten Nederlandse Antillen.

Een beleidsmatige verlaging met een bedrag van € 12,9 miljoen. Deze mutatie heeft eveneens betrekking op de BES-eilanden.

In 2010 zijn met de drie bestuurscolleges op hoofdlijnen afspraken gemaakt over de bestemmingen van de bij BES beschikbare budgetten voor de verbetering van het onderwijs. De bedragen zijn in juni vastgelegd door middel van een transitieprotocol per eiland, ondertekend namens de gedeputeerde van het betreffende eiland en de SG OCW. Voor de daadwerkelijke aanwending dient overeenstemming te bestaan tussen OCW en het bestuur van het eiland. Daarbij dienen ook de scholen betrokken te worden, aangezien daar de aanwending over het algemeen dient neer te slaan. Hoewel op alle drie de eilanden voortgang wordt geboekt, zal het niet lukken om de beschikbare budgetten nog dit jaar in te zetten en lopen deze middelen mee in de eindejaarmarge

Artikel 9. Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletioire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletioire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletioire begroting 2010
Verplichtingen	291 353	293 949	- 13 616	280 333
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	291 353	294 524	- 13 616	280 908
Programma-uitgaven	289 185	292 285	- 13 600	278 685
<i>Zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende personeel</i>	<i>116 057</i>	<i>116 057</i>	<i>- 4 200</i>	<i>111 857</i>
• Een betere beloning	86 836	86 836	0	86 836
• Arbeidsmarkt	11 000	11 000	- 3 600	7 400
• Overig	18 221	18 221	- 600	17 621
<i>Versterken van de positie van leraren en zorgen voor personeel van voldoende kwaliteit</i>	<i>170 329</i>	<i>173 429</i>	<i>- 9 678</i>	<i>163 751</i>
• Een sterker beroep	119 513	127 113	0	127 113
• Een professionelere school	36 300	40 300	- 9 400	30 900
• Overig	14 516	6 016	- 278	5 738
<i>Programmakosten-overig</i>	<i>2 799</i>	<i>2 799</i>	<i>278</i>	<i>3 077</i>
• Uitvoeringsorganisatie DUO	2 799	2 799	278	3 077
Apparaatsuitgaven	2 168	2 239	- 16	2 223
Ontvangsten	0	4 000	- 2 000	2 000

Toelichting mutaties

Voor artikel 9 (Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid) is sprake van een daling van de uitgaven met € 13,6 miljoen ten opzichte van de 1e suppletioire wet 2010.

Voor - € 2,0 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome mutaties is de begroting met € 11,6 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn met € 2 miljoen gedaald. Het betreft een technische mutatie.

Toelichting per operationele doelstelling

Zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende personeel

- Op het project experiment teambeloning is enige vertraging ontstaan. De eerste kosten treden vanaf 2011 op waardoor in 2010 € 2,5 miljoen niet besteed wordt.
- De raming is met € 1,7 miljoen neerwaarts bijgesteld doordat projectsubsidies en overige uitgaven achterblijven bij de daarvoor geraamde bedragen.

Versterken van de positie van leraren en zorgen voor personeel van voldoende kwaliteit

- De loonkostensubsidie onderwijs ondersteunend personeel (conciërges) is vanaf 2009 aan circa 2000 scholen voor primair onderwijs structureel toegekend (uitgaven € 23,3 miljoen per jaar). Ten opzichte van het in de begroting 2010 beschikbare bedrag resteert een bedrag

van € 7,4 miljoen, dat niet besteed wordt doordat circa 500 scholen niet aan de voorwaarden voor het aanstellen van een ondersteuner voldeden, op grond waarvan de subsidie is ingetrokken.

- Om de FES-middelen voor de Innovatie-impuls Onderwijs meerjarig te laten aansluiten op de begrote bedragen is een kasschuif van 2010 naar volgende jaren gepleegd van € 2,0 miljoen.

Toelichting ontvangsten mutaties

In verband met de desaldering van de FES-middelen voor de Innovatie-impuls Onderwijs (zie uitgaven hiervoor) is op de ontvangsten dezelfde mutatie geboekt als op de uitgaven.

Artikel 11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
Verplichtingen	3 934 192	3 745 500	64 264	3 809 764
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	3 934 192	3 745 500	64 264	3 809 764
Programma-uitgaven	3 934 192	3 745 500	64 264	3 809 764
<i>Waarborgen van de algemene financiële toegankelijkheid van het onderwijs voor studenten</i>	<i>1 701 958</i>	<i>1 499 595</i>	<i>233 257</i>	<i>1 732 852</i>
• Basisbeurs	1 024 287	999 021	40 778	1 039 799
• Reisvoorziening	677 671	500 574	192 478	693 052
<i>Waarborgen toegankelijkheid van het onderwijs voor studerende met minder draagkrachtige ouders</i>	<i>689 726</i>	<i>683 158</i>	<i>- 78 482</i>	<i>604 676</i>
• Aanvullende beurs	689 726	683 158	- 78 482	604 676
<i>Waarborgen flexibiliteit in de wijze van financiering door de studerende</i>	<i>1 394 400</i>	<i>1 409 736</i>	<i>- 92 020</i>	<i>1 317 716</i>
• Bijverdiengrens	0	0		0
• Leenfaciliteit	1 394 400	1 409 736	- 92 020	1 317 716
<i>Stimuleren internationale studentenmobiliteit</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Overige uitgaven Studiefinanciering</i>	<i>71 000</i>	<i>67 719</i>	<i>- 5 762</i>	<i>61 957</i>
<i>Programmakosten-overig</i>	<i>77 108</i>	<i>85 292</i>	<i>7 271</i>	<i>92 563</i>
• Uitvoeringsorganisatie DUO	77 108	85 292	7 271	92 563
Totaal programma-uitgaven	3 934 192	3 745 500	64 264	3 729 764
- Waarvan relevant	2 122 992	1 813 109	104 318	1 837 427
- Waarvan niet-relevant	1 811 200	1 932 391	- 40 054	1 892 337
Apparaatsuitgaven	0	0	0	0
Totaal ontvangsten	540 200	553 226	47 310	600 536
<i>Waarborgen adequate terugbetaling leningen</i>				
• Terugbetalingssysteem van lening naar draagkracht	252 100	260 837	295 930	556 767
<i>Overige ontvangsten uit kortlopende schulden</i>	<i>288 100</i>	<i>292 389</i>	<i>- 248 619</i>	<i>43 770</i>
Totaal ontvangsten	540 200	553 226	47 310	600 536
- Waarvan relevant	252 100	260 601	3 321	263 922
- Waarvan niet-relevant	288 100	292 625	43 989	336 614

Toelichting mutaties

Voor artikel 11 (Studiefinanciering) is sprake van een stijging van de uitgaven met € 64,3 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2010. Voor – € 40,1 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 104,3 miljoen gestegen.

De ontvangsten zijn met € 47,3 miljoen gestegen. Voor € 44,0 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome mutaties zijn de ontvangsten met € 3,3 miljoen gestegen.

Toelichting per operationele doelstelling

Bij de **relevante uitgaven voor de basisbeurs en aanvullende beurs** is een meevaller van in totaal € 69,9 miljoen geraamd.

- Voor de basisbeurs zijn de direct relevante uitgaven (giftregime) € 13,0 miljoen lager dan geraamd.
- Voor de aanvullende beurs (giftregime) wordt een meevaller van € 47,0 miljoen verwacht, omdat het aantal studerende met aanvullende beurs achterblijft bij het geraamde aantal.
- Daarnaast wordt € 9,9 miljoen minder basisbeurs en aanvullende beurs (prestatiebeurs) omgezet in gift. Het verschil wordt veroorzaakt door minder afstudeerders dan geraamd en een minder groot omzettingsbedrag per persoon.

Daarnaast is er € 6,4 miljoen van artikel 4 (BVE) overgeheveld vanwege het school exit en extension programma. Het betreft het SF-effect in 2010 van de extra instroom in het mbo die wordt veroorzaakt door het school-ex programma. Bij 1^e suppletore wet 2010 is reeds het eerste deel van deze middelen overgeheveld.

Bij de **relevante uitgaven voor de reisvoorziening** is een meevaller geraamd van in totaal € 29,8 miljoen.

- De meevaller wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door € 24,1 miljoen minder omzettingen van OV-kaart (prestatiebeurs) in gift. Het verschil wordt veroorzaakt door minder afstudeerders dan geraamd en een minder groot omzettingsbedrag per persoon.
- De resterende ramingsbijstelling van € 5,7 miljoen wordt vooral veroorzaakt door het verschil tussen de voorlopige en definitieve vergoeding aan de vervoerbedrijven voor het jaar 2009.

Daarnaast wordt een extra deel van de verplichtingen voor de OV-studentenkaart 2011 al in 2010 voldaan: € 205,9 miljoen.

De meevaller op de **overige relevante uitgaven** is geraamd op in totaal € 15,5 miljoen.

- Hiervan wordt € 7,1 miljoen veroorzaakt door controles die DUO uitvoert. Indien uit de controle blijkt dat studerende over een voorgaande periode onterecht een bedrag hebben ontvangen, ontstaat een kortlopende vordering. Dit is achterstallig lager recht. Er is een groter bedrag aan achterstallig lager recht dan geraamd, waardoor een bijstelling van de relevante uitgaven kan plaatsvinden.
- De resterende ramingsbijstelling van € 8,4 miljoen wordt veroorzaakt door correctieboekingen. Die worden onder andere veroorzaakt door afschrijving van studieschulden (ten gevolge van overlijden, ernstige ziekte of handicap).

De **relevante programma-uitgaven voor de uitvoering** door DUO (voorheen: IB-Groep) stijgen in 2010 met € 7,3 miljoen. Het is noodzakelijk dat de systemen studiefinanciering toekomstbestendig en klantvriende-

lijker worden gemaakt. Daarnaast zijn deze aanpassingen benodigd om de maatregelen uit het regeerakkoord in de systemen te accommoderen.

Bij de **niet-relevante uitgaven aan prestatiebeurs** (basisbeurs, aanvullende beurs, reisvoorziening) is een tegenvaller van per saldo € 52,0 miljoen geraamd. De tegenvaller wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door minder omzettingen van prestatiebeurs in gift dan geraamd (€ 57,9 miljoen). Daarnaast wordt er naar verwachting minder uitgegeven aan aanvullende beurs voor het hoger onderwijs (– € 5,9 miljoen).

Bij de **niet-relevante uitgaven voor studieleningen** wordt een meevaller van in totaal € 92,0 miljoen verwacht.

- De meevaller wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een minder groot beroep op de leenfaciliteiten dan geraamd: € 72,2 miljoen.
- Het resterende bedrag van € 19,8 miljoen betreft minder bijboeking van langlopende studieschuld vanwege achterstallig lager recht en een in totaal minder groot bedrag aan correctieboekingen.

De **relevante ontvangsten** (ontvangen rente) zullen in 2010 naar verwachting € 3,3 miljoen hoger uitvallen dan eerder geraamd.

- De meevaller wordt enerzijds veroorzaakt door meer spontane/extra aflossingen. Aan rente wordt er € 16,3 miljoen meer ontvangen dan geraamd. Uit de realisatiecijfers blijkt dat er meer vervroegd wordt afgelost op studieschulden (aantal aflossingen én gemiddeld bedrag).
- Anderzijds is er een tegenvaller van € 13,0 miljoen doordat er meer kortlopende vorderingen openstaan ten gevolge van achterstallig lager recht.

De **niet-relevante ontvangsten** (terugontvangen hoofdsom) zullen in 2010 vermoedelijk € 44,0 miljoen hoger uitvallen dan eerder geraamd. De meevaller wordt veroorzaakt door meer spontane/extra aflossingen. Uit de realisatiecijfers blijkt dat er meer vervroegd wordt afgelost op studieschulden (groter aantal aflossingen en hoger gemiddeld bedrag).

Artikel 12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	126 298	133 462	– 12 044	121 418
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	126 298	133 462	– 12 044	121 418
<i>Financiële toegankelijkheid onderwijs voor leerlingen vo en deelnemers bol</i>	<i>96 700</i>	<i>104 205</i>	<i>– 12 194</i>	<i>92 011</i>
• TS 17-	34 200	35 420	– 7 040	28 380
• VO 18+	61 500	67 348	– 5 154	62 194
waarvan niet-relevante uitgaven	2 500	1 791	0	1 791
• TS 18+ vavo	1 000	1 437	0	1 437
<i>Financiële toegankelijkheid onderwijs voor studenten aan de lerarenopleiding</i>	<i>11 400</i>	<i>9 799</i>	<i>150</i>	<i>9 949</i>
• TS 18+ tlo	11 400	9 799	150	9 949
<i>Programma-uitgaven overig</i>	<i>18 198</i>	<i>19 458</i>	<i>0</i>	<i>19 458</i>
• Uitvoeringsorganisatie DUO	18 198	19 458	0	19 458

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
Totaal ontvangsten	9 400	9 400	0	9 400
• TS 17-	2 200	2 200	0	2 200
• VO 18+	6 600	6 600	0	6 600
• TS 18+	600	600	0	600

Toelichting mutaties

Voor artikel 12 (Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten) is sprake van een daling van de uitgaven met € 12,0 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2010. Dit betreft autonome en beleidsmatige mutaties.

De ontvangsten zijn niet gewijzigd.

Toelichting per operationele doelstelling

Bij de **WTOS TS 17-** (voor minderjarige mbo-ers) wordt een onderuitputting van per saldo € 7,0 miljoen verwacht. Het betreft een extra uitgave van € 3,0 miljoen voor het schooljaar 2009/2010. Voor het nieuwe schooljaar (2010/2011) zijn er veel minder aanvragen WTOS dan geraamd. Het beleid is om niet-gebruik van de regeling tegen te gaan. Daarom wordt de doelgroep nogmaals geattendeerd op het bestaan van de regeling. Minderjarige mbo-ers kunnen immers tot het eind van het schooljaar met terugwerkende kracht een WTOS-vergoeding aanvragen. Verwachting is dat een deel van deze aanvragen (€ 10,0 miljoen) niet meer in 2010 tot betaling komt maar pas in 2011.

Voor de **WTOS vo 18+** wordt in 2010 een meevaller van € 5,2 miljoen verwacht. Op basis van realisatiegegevens is de raming van de uitgaven voor de tegemoetkoming voor leerlingen in het voortgezet onderwijs van 18 jaar en ouder naar beneden bijgesteld.

Voor de **WTOS TS18+ tlo** wordt een tegenvaller van € 0,15 miljoen veroorzaakt door groter dan geraamd gebruik van de regeling voor het schooljaar 2009/2010.

Artikel 13. Lesgeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
Verplichtingen	5 951	6 630	0	6 630
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	5 951	6 630	0	6 630
• Uitvoeringsorganisatie DUO	5 951	6 630	0	6 630
Totaal ontvangsten lesgeld	192 600	199 834	- 6 018	193 816

Toelichting mutaties

Voor artikel 13 (Lesgeld) is sprake van een daling van de ontvangsten met € 6,0 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire wet 2010. Dit betreft een autonome mutatie.

Toelichting per operationele doelstelling

De ontvangsten aan lesgeld zullen in 2010 vermoedelijk € 6,0 miljoen lager uitvallen dan eerder geraamd. Lesgeld is verschuldigd door leerlingen van 18 jaar en ouder in het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet volwassenenonderwijs. Vooral voor het lopende schooljaar 2010/2011 zal er in 2010 minder worden ontvangen.

Artikel 14. Cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e supplettoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e supplettoire begroting 2010	Stand 2 ^e supplettoire begroting 2010
Verplichtingen	611 712	625 942	5 347	631 289
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	951 738	970 821	5 835	976 656
Programma-uitgaven	903 249	920 669	3 113	923 782
<i>Bevorderen van de deelname van de burgers aan kunsten</i>	<i>584 580</i>	<i>591 767</i>	<i>- 5 068</i>	<i>586 699</i>
• Cultuursubsidies 2009–2012	552 678	559 124	125	559 249
– 4-jarig	97 311	96 672	0	96 672
• producerend	69 949	70 103	0	70 103
• niet producerend	27 362	26 569	0	26 569
– Langjarig	293 867	294 501	0	294 501
• producerend	264 910	265 517	0	265 517
<i>waarvan Musea</i>	<i>150 802</i>	<i>150 802</i>	<i>0</i>	<i>150 802</i>
• niet producerend	28 957	28 984	0	28 984
– Fondsen	161 500	167 951	125	168 076
• Verbreden inzet Cultuur	26 262	25 353	- 5 193	20 160
• Internationaal Cultuurbeleid (HGIS)	5 640	7 290		7 290
<i>Behoud en Beheer Cultureel Erfgoed</i>	<i>222 105</i>	<i>225 949</i>	<i>16 798</i>	<i>242 747</i>
• Archieven	26 222	26 122	0	26 122
• Beelden voor de toekomst	23 468	23 332	25 000	48 332
<i>waarvan FES</i>	<i>22 032</i>	<i>22 032</i>	<i>0</i>	<i>22 032</i>
• Musea: huisvesting	27 202	27 870	0	27 870
• Musea: buiten de Cultuursubsidies 2009–2012	19 143	19 143	- 1 280	17 863
• Mooier Nederland	6 743	5 141	- 1 575	3 566
• Monumenten	110 397	114 797	- 512	114 285
• Archeologie	2 725	3 452	- 2 465	987
<i>waarvan FES</i>	<i>1 750</i>	<i>2 477</i>	<i>- 1 876</i>	<i>601</i>
• Overige instrumenten	6 205	6 092	- 2 370	3 722
<i>Bibliotheken</i>	<i>31 179</i>	<i>33 835</i>	<i>- 1 512</i>	<i>32 323</i>
• Subsidies	0	0	0	0
• Bibliotheekvernieuwing	18 500	20 917	- 1 512	19 405
• Leesvoorziening leesgehandicapten	9 679	9 918	0	9 918
• Programma leesbevordering	3 000	3 000	0	3 000
<i>Programmakosten overig</i>	<i>47 581</i>	<i>50 839</i>	<i>- 8 421</i>	<i>42 418</i>
<i>Nationaal Archief</i>	<i>17 804</i>	<i>18 279</i>	<i>1 316</i>	<i>19 595</i>

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
waarvan informatie op Orde (Archiefachterstanden)	500	500	0	500
Apparaatsuitgaven	48 489	50 152	2 722	52 874
• Bestuursdepartement	9 131	9 000	- 7	8 993
• Uitvoeringsdiensten	39 358	41 152	2 729	43 881
Ontvangsten	24 276	25 540	860	26 400

Toelichting mutaties

Voor artikel 14 (Cultuur) is sprake van een verhoging van de uitgaven met € 5,8 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010.

Voor - € 0,8 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 6,6 miljoen verhoogd.

De ontvangsten zijn met € 0,9 miljoen gestegen. Het betreft technische mutaties.

Toelichting per operationele doelstelling

Behoud en beheer Cultureel Erfgoed

Het budget Beelden voor de Toekomst wordt verhoogd met € 25 miljoen als gevolg van een bijdrage van OCW aan de afwikkeling van het project Beelden voor de Toekomst.

Het project Beelden voor de Toekomst is net geëvalueerd. De evaluatie wijst uit dat de terugverdienverplichting niet haalbaar is. Om het project te kunnen afbouwen op een manier die aan reeds aangegane verplichtingen voldoet wordt incidenteel een bedrag van € 25,0 miljoen beschikbaar gesteld.

Overige uitgaven

Het budget is verlaagd als gevolg van een korting op incidentele subsidies 2010 van € 3 miljoen. Deze middelen worden meegenomen in de eindejaarsmarge. Voorts wordt het budget verlaagd met € 7,8 miljoen door beperking van de innovatieregeling Cultuuruitingen met € 1,8 miljoen en door taakstelling op de cultuurbegroting van € 6 miljoen ter dekking van het project «Beelden voor de Toekomst».

Artikel 15 Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 15 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	904 583	903 094	- 2 190	900 904
Waarvan garantieverplichtingen				
Programma-uitgaven	905 329	903 969	- 2 190	901 779

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
<i>Bevorderen dat alle burgers toegang hebben tot een kwalitatief hoogwaardig, onafhankelijk en pluriform media-aanbod</i>	897 486	896 438	- 2 190	894 248
• Financiering publieke omroep	880 004	878 956	- 2 190	876 766
• Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties	17 482	17 482		17 482
<i>Programmakosten-overig</i>	7 843	7 531	0	7 531
• Overige uitgaven (geen Mediawet)	7 843	7 531		7 531
Ontvangsten	246 252	247 520	0	247 520

Toelichting mutaties

Voor artikel 15 (Media) is sprake van een daling van de uitgaven met € 2,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2010. Het betreft technische mutaties.

De ontvangsten zijn niet gewijzigd.

Toelichting per operationele doelstelling

Bevorderen dat alle burgers toegang hebben tot een kwalitatief hoogwaardig, onafhankelijk en pluriform media-aanbod.

De daling betreft een correctie op de bij voorjaarsnota berekende wettelijke indexering van de rijksomroepbijdrage.

Artikel 16 Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
Verplichtingen	1 197 221	1 191 220	9 888	1 201 108
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	1 239 302	1 272 125	- 56 345	1 215 780
Programma-uitgaven	1 236 048	1 268 991	- 56 465	1 212 526
<i>Zorgen voor een voldoende toerusting van het onderzoeksstelsel</i>	784 591	790 554	1 223	791 777
• NWO	313 343	313 464	4 025	317 489
• KNAW	90 774	90 774	30	90 804
• Koninklijke Bibliotheek (KB)	46 429	46 429	0	46 429
• KNAW bibliotheek	2 429	2 429	0	2 429
• LF TUD bibliotheek	7 626	7 626	0	7 626
• IISG	284	284	0	284
• SURF	7 517	7 517	0	7 517
• CPG	515	515	0	515
• Montesquieu Instituut	1 067	1 067	0	1 067
• NCB	5 170	5 170	100	5 270
• TNO	191 444	195 614	-2 800	192 814
• BPRC/ Stichting AAP	9 597	9 597	0	9 597
• Nationaal Herbarium	1 225	1 225	-100	1 125
• NLR	916	916	0	916
• Deltaris	2 265	2 265	590	2 855
• MARIN	957	957	0	957

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2010	Stand 2 ^e suppletore begroting 2010
• STT	233	233	0	233
• EMBC	724	724	0	724
• EMBL	4 100	4 100	35	4 135
• ESA	33 832	33 832	2 457	36 289
• CERN	35 444	35 444	-914	34 530
• ESO	7 100	7 100	-500	6 600
• NEMO	3 368	3 368	0	3 368
• EG-Liaison	405	405	8	413
• NTU/INL	3 241	3 241	0	3 241
• EIB	1 297	1 297	0	1 297
• Nationale coördinatie	7 105	7 625	-523	7 102
• Bilaterale samenwerking	3 258	3 258	0	3 258
• Weerstandsverhoging onderzoekinstellingen (CBRN)	2 470	2 622	178	2 800
• Nader te verdelen	456	1 456	-1 363	93
<i>Het bevorderen van wetenschappelijke activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van specifieke kennis en/of aan het oplossen van belangrijke maatschappelijke vraagstukken</i>	<i>255 296</i>	<i>272 276</i>	<i>-60 188</i>	<i>212 088</i>
• FES- BSIK	22 370	52 960	-33 405	19 555
• FES- ITER	0	0	0	0
• FES- GATE	2 000	2 000	0	2 000
• FES- grootschalige researchfaciliteiten	3 902	3 902	0	3 902
• FES- Parelnoer	7 750	7 750	0	7 750
• FES- SURF-net	11 700	11 700	0	11 700
• FES- NCB	10 000	10 000	0	10 000
• FES- ITER-2	4 000	4 000	0	4 000
• FES- hersenen en Cognitie	4 000	4 000	0	4 000
• Genomics	40 000	40 000	0	40 000
• Kenniswerkers	120 000	106 390	- 24 283	82 107
• Smart-mix	0	0	0	0
• EET	0	0	0	0
• Valorisatie	2 500	2 500	- 2 500	0
• Talentenkracht	500	500	0	500
• Kust- en zeeonderzoek	2 000	2 000	0	2 000
• ASTRON/LOFAR	2 074	2 074	0	2 074
• Grootschalige research infrastructuur	19 000	19 000	0	19 000
• Poolonderzoek	2 000	2 000	0	2 000
• Gezondheidsonderzoek	1 500	1 500	0	1 500
<i>Ruimte voor excellente onderzoekers en excellente wetenschap</i>	<i>195 873</i>	<i>205 873</i>	<i>2 500</i>	<i>208 373</i>
• Vernieuwingsimpuls	168 873	178 873	2 500	181 373
• VI-vrouwcomponent	2 000	2 000	0	2 000
• Talent Mozaik	2 000	2 000	0	2 000
• Talent Rubicon	4 000	4 000	0	4 000
• Aspasia	4 000	4 000	0	4 000
• Toptalent	4 000	4 000	0	4 000
• Graduate schools	11 000	11 000	0	11 000
<i>Programmakosten-overig</i>	<i>288</i>	<i>288</i>	<i>0</i>	<i>288</i>
• Uitvoeringsorganisatie DUO	288	288	0	288
Apparaatsuitgaven	3 254	3 134	120	3 254
Ontvangsten	179 797	210 107	- 33 860	176 247

Toelichting mutaties

Voor artikel 16 (Onderzoek en wetenschapsbeleid) is sprake van een daling van de uitgaven met € 56,4 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet 2010.

Voor – € 31,6 miljoen betreft het technische mutaties: desalderingen (FES en TNO) voor – € 33,9 miljoen en interne en externe overboekingen voor € 2,3 miljoen. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 24,8 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn als gevolg van technische mutaties (desalderingen) met € 33,9 miljoen gedaald.

Toelichting per operationele doelstelling van de belangrijkste mutaties

Zorgen voor een voldoende toerusting van het onderzoekstelsel

- Een overboeking van 4 miljoen van de directie Hoger Onderwijs in verband met het sectorplan geesteswetenschappen.
- Een overboeking van 1,8 miljoen naar het ministerie van Verkeer en Waterstaat in verband met het instituut Deltaris.

Het bevorderen van wetenschappelijke activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van specifieke kennis en/of aan het oplossen van belangrijke maatschappelijke vraagstukken

- Een desaldering van FES-middelen van – € 33,4 miljoen.
- Een kasschuif naar 2011 van € 24,3 miljoen in verband met niet opgevraagde middelen met betrekking tot de regeling «Kenniswerkers» (ministerie van EZ, Stscrt. Van 17 juni 2009, nr. 109).

Artikel 24. Kinderopvang

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 24 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e supplettoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e supplettoire begroting 2010	Stand 2 ^e supplettoire begroting 2010
Verplichtingen	2 707 939	3 025 286	64 703	3 089 989
Waarvan garantieverplichtingen				
Programma-uitgaven	2 707 939	3 025 286	64 703	3 089 989
<i>Kinderen kunnen gebruik maken van kinderopvang zonder financiële drempels voor de ouders</i>	2 612 385	2 932 385	115 000	3 047 385
• Kinderopvangtoeslag	2 612 385	2 932 385	115 000	3 047 385
<i>Kinderopvang is van goede kwaliteit, passend bij de leeftijd, mogelijkheden en behoeften van kinderen</i>	51 439	79 620	- 50 222	29 398
• Subsidies	9 712	3 712	- 500	3 212
• Kwaliteit en opleidingen	33 663	67 844	- 46 822	21 022
• Taskforce wachtlijsten	8 064	8 064	- 2 900	5 164
<i>Harmonisatie regelgeving kinderopvang en peuterspeelzalen om alle kinderen te bereiken die VVE nodig hebben</i>	44 097	13 263	- 75	13 188
• Harmonisering kinderopvang, peuterspeelzalen en VVE	44 097	13 263	- 75	13 188
<i>Programmakosten-overig</i>	18	18	0	18
• Agentschap SZW	0	0	0	0
• Uitvoeringsorganisatie DUO	18	18	0	18
Ontvangsten	747 736	842 736	- 21 000	821 736

Toelichting mutaties

Voor artikel 24 (Kinderopvang) is sprake van een stijging van de uitgaven met € 64,7 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire wet 2010.

Voor – € 11,0 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 75,7 miljoen gestegen.

De ontvangsten zijn als gevolg van een technische mutatie met € 21,0 miljoen gedaald.

Toelichting per operationele doelstelling

Kinderopvang is van goede kwaliteit, passend bij de leeftijd, mogelijkheden en behoeften van kinderen

Op grond van het uitgavenbeeld tot en met september wordt de prognose voor kinderopvangtoeslag in 2010 verhoogd met € 115,0 miljoen. De extra uitgaven zijn grotendeels op het conto te schrijven van grotere aantallen kinderen in de opvang dan geraamd, zowel in de buitenschoolse opvang als in de dagopvang. Daarnaast zijn er hogere uitgaven dan geraamd bij de afrekening door de belastingdienst van in eerdere jaren als voorschot verstrekte toeslagen.

Kinderen kunnen gebruik maken van kinderopvang zonder financiële drempels voor de ouders

Van het budget voor subsidies kinderopvang en het bestrijden van knelpunten bij de uitbreiding van de kinderopvangcapaciteit komt € 13,9 miljoen in 2010 niet tot besteding. Dit bedrag wordt ingezet als onderdeel van de dekking van de hogere uitgavenprognose voor kinderopvangtoeslag.

Van de verplichtingen voor de subsidieregelingen scholing overblijfmee- werkers, de uitbreiding van de capaciteit voor buitenschoolse opvang en de verdere ontwikkeling van het Landelijk Register Kinderopvang en de gemeenschappelijke Inspectieruimte (GIR) komt € 5,8 miljoen niet in 2010 tot besteding. Deze middelen worden meegenomen in de eindejaars- marge.

Er hebben overboekingen plaatsgevonden van € 25,3 miljoen naar het beleidsterrein van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie in verband met kosten voor opleiding van gastouders, € 2,5 miljoen naar de Belastingdienst in verband met extra uitvoeringskosten en € 2,7 miljoen naar het Gemeentefonds in verband met de bestrijding door de gemeenten van de wachtlijsten in de kinderopvang.

Artikel 25. Emancipatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 25 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e supplettoire begroting 2010	Mutaties 2° supplettoire begroting 2010	Stand 2° supplettoire begroting 2010
Verplichtingen	16 213	14 809	3 327	18 136
Waarvan garantieverplichtingen				
Totale uitgaven	20 198	18 794	- 1 876	16 918
Programma-uitgaven	18 296	16 794	- 1 844	14 950
<i>Emancipatie</i>	14 799	13 387	- 1 747	11 640
• Het verankeren van het emancipatieperspectief in het beleid van departe- menten	762	637	- 100	537
• Het versterken van het emancipatieperspectief in de samenleving	14 037	12 750	- 1 647	11 103

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
<i>Homo-emancipatie</i>	3 497	3 407	- 97	3 310
• Het verankeren van het emancipatieperspectief in het beleid van departementen	200	200	0	200
• Het versterken van het emancipatieperspectief in de samenleving	3 297	3 207	- 97	3 110
Apparaatsuitgaven	1 902	2 000	- 32	1 968
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Voor artikel 25 (Emancipatie) is sprake van een daling van de uitgaven met € 1,9 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010.

Voor - € 0,5 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 1,4 miljoen gedaald.

De ontvangsten zijn niet gewijzigd.

Toelichting per operationele doelstelling

• Op operationele doelstelling emancipatiebeleid: «Het versterken van het emancipatieproces in de samenleving» is naar het gemeentefonds (ministerie BZK) € 0,5 miljoen overgeboekt voor een bijdrage aan 9 gemeenten voor het koploperstijdenbeleid en naar het provinciefonds € 0,2 miljoen voor een bijdrage van 3 provincies voor hetzelfde doel.

2.4 De niet-beleidsartikelen

Artikel 17. Nominaal en Onvoorzien

Budgettaire gevolgen

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 17 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	- 4 307	- 7 194	7 194	0
Waarvan garantieverplichtingen				
Uitgaven	- 4 307	- 7 194	7 194	0
• Loonbijstelling	0	0	0	0
• Prijsbijstelling	0	- 5 567	5 567	0
• Nader te verdelen	- 4 307	- 1 627	1 627	0
Ontvangsten	957	957	0	957

Toelichting mutaties

Voor artikel 17 (Nominaal en Onvoorzien) is sprake van een stijging van de uitgaven met € 7,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010.

Voor € 2,2 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 5,0 miljoen gestegen.

De ontvangsten zijn gelijk gebleven.

Toelichting prijsbijstelling

Bij voorjaarsnota 2010 is het wettelijk verplichte deel van de prijsbijstelling tranche 2010 voor het jaar 2010 aan de artikelen toebedeeld. Op artikel 17 is hierdoor een tekort ontstaan van € 5,6 miljoen. Bij het opstellen van de begroting 2011 is dit incidentele tekort in 2010 meegeenomen bij de OCW-brede problematiek en opgelost binnen de OCW-begroting.

Artikel 18. Ministerie Algemeen

Budgettaire gevolgen

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 18 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	123 992	134 033	3 240	137 273
Waarvan garantieverplichtingen				
Uitgaven	123 992	134 033	3 240	137 273
• Bestuursdepartement (niet toe te rekenen uitgaven)	113 306	118 846	137	118 983
• Uitvoeringsorganisaties onverdeeld	10 686	15 187	3 103	18 290
Ontvangsten	567	567	0	567

Toelichting mutaties

Voor artikel 18 (Ministerie Algemeen) is sprake van een stijging van de uitgaven met € 3,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletoire wet 2010. Voor € 0,1 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 3,1 miljoen gestegen.

De ontvangsten zijn gelijk gebleven.

Ten behoeve van projecten in het kader van de vernieuwing rijksdienst is in 2010 door herprioritering € 3,1 miljoen binnen de OCW-begroting vrijgespeeld.

Artikel 19. Inspecties

Budgettaire gevolgen

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 19 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e suppletoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2010	Stand 2 ^e suppletoire begroting 2010
Verplichtingen	61 925	63 720	796	64 516
Waarvan garantieverplichtingen				
Uitgaven	61 925	63 720	796	64 516
• Erfgoedinspectie	2 704	3 086	122	3 208
• Inspectie van het onderwijs	59 221	60 634	674	61 308
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Voor artikel 19 (Inspecties) is sprake van een stijging van de uitgaven met € 0,8 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire wet 2010. Voor € 1,4 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van beleidsmatige mutaties is de begroting met € 0,6 miljoen gedaald. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door vertraging bij de afkoop van 2 panden van de Inspectie van het Onderwijs waardoor de middelen hiervoor niet in 2010 tot besteding komen. Deze middelen worden meegenomen in de eindejaarsmarge.

De ontvangsten zijn gelijk gebleven.

Artikel 20. Adviesraden

Budgettaire gevolgen

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 20 (bedragen x € 1 000)

	Stand oorspron- kelijk vastgestelde begroting 2010	Stand 1e supplettoire begroting 2010	Mutaties 2 ^e supplettoire begroting 2010	Stand 2 ^e supplettoire begroting 2010
Verplichtingen	7 250	7 742	- 440	7 302
Waarvan garantieverplichtingen				
Uitgaven	7 250	7 742	- 440	7 302
• Onderwijsraad	2 601	2 601	0	2 601
• Raad voor Cultuur	3 022	3 507	- 440	3 067
• Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid	1 627	1 634	0	1 634
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Voor artikel 20 (Adviesraden) is sprake van een daling van de uitgaven met € 0,4 miljoen ten opzichte van de 1e supplettoire wet 2010 vanwege een vertraging in een renovatieproject. Deze middelen worden meegenomen in de eindejaarsmarge.

De ontvangsten zijn gelijk gebleven.